

رشته از منظر قانون مجازات اسلامی

تألیف

دکتر پیمان رستمیان

دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی

انتشارات آریان

۱۳۹۷

سرشناسه	: رستمیان، پیمان، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: رشوه از منظر قانون مجازات اسلامی/ تالیف پیمان رستمیان.
مشخصات نشر	: تهران: آرایان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۳ص.
شابک	: 978-600-9879-26-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: رشوه (فقه)
موضوع	: Bribery (Islamic law)
موضوع	: رشوه -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Bribery -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: رشوه -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Bribery -- Law and legislation -- Iran
رده بندی کنگره	: BP۱۹۰/۴/۵۵ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۳۹۷/۳۷۲
شماره کتابخانه ملی	: ۵۳۱۳۴۸۳

اثرات آرایان

رشوه از منظر قانون مجازات اسلامی

تألیف: دکتر پیمان رستمیان

ناشر: انتشارات آرایان

ناظر فنی: هادی عبدی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

شابک: ۷-۲۶-۹۸۷۹-۶۰۰-۹۷۸

آدرس: خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، کوچه فاتحی داریان، پلاک ۶ طبقه اول

تلفن: ۶۶۹۷۱۳۴۴

فهرست مطالب

۵

مقدمه

۷

فصل اول: کلیات

۲۵

فصل دوم: رشوه دهنده امامیه

۸۳

فصل سوم: رشوه در حقوق و قانوان عازرات اسلامی

۱۲۹

فهرست منابع

www.ketab.ir

بنا به ضرورت این کتاب و بررسی جوانب فقهی و حقوقی موضوع رشوه، که یکی از مهم‌ترین موضوعات اداری در نظام حکومتی ما و سایر حکومت‌ها در طول تاریخ بوده این کتاب تهیه و سعی گردیده تا حد امکان مطالب مربوط به آن به صورت مستند مورد بررسی قرار گیرد. اما با توجه به اهمیت شناخت چنین موضوعی، کتاب و یا رساله مشخص و مدون فقهی و حقوقی در این رابطه وجود نداشته، از این رو بر آن شدیم تا با انجام کتابی در این زمینه خلأ موجود را تا حدی پر نماییم. در مورد حرمت رشوه میان فقیهان اسلامی در مورد اینکه آیا رشوه حرام است و یا حرام نیست همه آن‌ها اجماع دارند، که رشوه حرام است و فقط در چند مسئله جزئی با هم اختلاف نظر دارند از جمله اینکه اگر رشوه دهنده برای رسیدن به حق خود چاره‌ای جز رشوه نداشته باشد، که در این صورت، نه رشوه دهنده مرتکب فعل حرام است و بعضی از فقها همین مورد را نیز حرام دانسته‌اند. رشوه در اصطلاح معاصر وجه یا مالی است که برای ابطال حق و احقاق باطل پرداخت می‌شود، لکن در اصطلاح ثانوی قبول وجه یا مالی است که کارکنان دولت و یا سایر کارکنان به سبب انجام وظیفه دریافت می‌کنند یا تمحه به تعریف فوق هبه، هدیه، تحفه، قرض الحسنه مشمول حکم این ماده نمی‌شوند. رشوه اگرچه از دیر باز در جوامع موضوعیت داشته و در هر دوره قوانینی برای مبارزه و برخورد با آن وضع شده است ما نمی‌توان انکار کرد که این جرم در عصر ما و به ویژه با گسترده شدن سیستم‌های اداری و بعد وسیع نیازهای انسانی از رنگ و لعاب دیگری برخوردار شده است. این را هم ناگفته نگذاریم که رشوه اگرچه در اصل در مورد «قضاوت قضات» بکار رفته، اما یکی از کاربردی‌ترین مسائل در جامعه امروزی می‌باشد که از نظر فقهی و حقوقی معنی وسیعی دارد. و هر کسی که پول، هدیه، انعام و بخشش یا حتی خدمتی را به هر اسم و هر عنوان از کسی دریافت دارد که در مقابل آن حق را باطل کند یا باطله را حقی نماید یا نوبتی را بر هم زند و یا برای کاری که جزء وظایف و مسؤولیت‌های اوست چیزی دریافت کند در مفهوم وسیع رشوه داخل است و همه این‌ها گناه و حرام می‌باشد. رشوه، سدی محکم و صنعتی بزرگ در راه اجرای عدالت اجتماعی محسوب می‌شود. رشوه، یکی از دام‌های درآمد نامشروع و کسب ثروت‌های کلان یک‌شبه است. دین اسلام که همواره به خاطر نحوه نگرش خاص خود به جامعه و انسان، آیینی کامل و مرقی به شمار می‌آمده، مسأله رشوه را از نظر دور نداشته و با شیوه‌های عملی و نظری کوشیده است تا ریشه‌های این کردار زشت را در ضمیر افراد و در عمق جامعه بخشکند. مبارزه با این بلای عظیم که دنیای امروز را فرا گرفته کار آسانی نیست و از هر بلا و بیماری و جنگی خطرناکتر است چرا که با معیارهای مادی نمی‌توان با آن به مقابله برخاست، بلکه در درجه اول آموزش‌های فرهنگی و از همه مهم‌تر ایمان نیرومند الهی و دینی لازم است. مردم باید

آموزش ببینند، و بدانند که اگر این بلا گسترش پیدا کند همه در عذاب و زحمت خواهند بود و زندگی در اجتماع برای همه مشکل و طاقت فرسا و مرگبار خواهد شد همه باید آموزش ببینند و بدانند که رشوه‌خواری دنیا و آخرت انسان را تباه و پیشگاه خدا روسیاه می‌کند. و از نظر حقوقی نیز رشاء و ارتشاء از جمله جرائم عمومی هستند که از نظر شرع مقدس اسلام، ارتکاب آن‌ها مذموم و ناپسند شمرده شده است، به طوری که شارع در این خصوص مقرر داشته: "الراشي والمرتشى كلاهما فى النار". رشوه هم در دین اسلام و هم در عرف جامعه ما امری بسیار ناپسند تلقی می‌شود و حتی قبل از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی کمتر کسی حاضر می‌شد چنانچه مرتکب چنان کار خلاف و مذمومی گردیده بود کسی از آن آگاه شود اما متأسفانه در حال حاضر گویا زشتی این کار خاصیت خود را از دست داده از همین رو برای مقابله باندها و تشکیلات موجود در برخی ادارات قانونگذار ماده ۴ق. ت م م ۱.۱ ک، را وضع و تصویب نموده است به موجب ماده ۴ق. ت م م ۱.۱ ک که با تشکیل یا رهبری شبکه چند نفری به امر ارتشاء اختلاس و کلاهبرداری مبادرت ورزیدن علاوه بر ضبط کلیه اموال منقول و غیرمنقول که از طریق رشوه کسب کرده‌اند به نفع دولت و اسرار اموال مذکور، به دولت یا افراد به جزای نقدی معادل مجموع آن اموال و انفصال دائم از خدمات دولتی و حبس از پانزده سال تا ابد محکوم می‌شوند و در صورتی که مصداق مفسد فی الارض باشند مجازات آن‌ها مجازات مفسد فی الارض خواهد بود.

به‌هرروی مؤلف به‌قصد روشن‌نمایی این اتهامات نگارش این کتاب را آغاز کرد ...، تا چه قبول افتد و چه در نظر آید ...